

INGEKOMEN DIM
0:1 MEI 2013
Datum

Retouradres Postbus 20906-2500 EX Den Haag

RWS Zee & Delta
Dhr. drs. J. Jacobs
Postbus 5014
4330 KA Middelburg

PROJECTBEHEERSING	ACTIE	INFO
DATUM ONTVANGST		
PROJECTMANAGER Bert	X	
MANAGER PROJECTBEHEERSING Od		X
SECRETARIAAT		
TECHNISCH MANAGER Simack		X
OMGEVINGSMANAGER		
PROJECTSECRETARIS		
CONTRACTMANAGER		
TECHNIEK Disciplineleider Ontwerp		
TECHNIEK Disciplineleider Kennis		
TECHNIEK Adviseur Toetsingen		
P2PB-B-13046		
ARCHIEF nr.		
CIRCULATIE MAP		

Staf Directoraat-Generaal

Koningskade 4
2596 AA Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 070 456 80 80
F 070 351 83 35
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
T. van Laar - Broekema
senior adviseur productie
T 06 - 50 52 62 87
sjollie.van.laar@rws.nl

Ons kenmerk
RWS-2013/10106

Bijlage
Scopeformulier

Datum 22 april 2013
Onderwerp Scopewijziging herstel Steenbekledingen Ooster- en Westerschelde

Geachte heer Jacobs,

In antwoord op het voorstel tot wijzigen van de scope van het project herstel steenbekledingen Wester- en Oosterschelde, stel ik hierbij de gewijzigde scope voor dit project vast.

De scope is aangepast voor:

1. Afbouw risico-reservering. Gelet op de nog resterende werken, waarvan de laatste in 2015 wordt opgeleverd, valt (een deel van) de risico-reservering vrij. Hiervoor wordt het taakstellend budget verlaagd;
2. Suppletie Sophiastrand. Ik ga akkoord met de keuze voor de zachte oplossing door versterking van de duinstrook met extra zand bij het Sophiastrand.
3. Een verhoging van de bijdrage van het Waterschap Scheldestromen voor het meenemen van waterschapswerken in de bestekken vanuit het oogpunt van efficiency en om verstoring van flora en fauna te beperken.
4. Correctie BTW in scope. Bij een deel van de werkzaamheden van het project, treedt RWS op als ondernemer. De BTW die hierbij in rekening wordt gebracht, kan bij de belastingdienst teruggevorderd worden. Dit houdt in dat de scope voor die werkzaamheden wordt vastgesteld exclusief BTW (zowel uitgaven als ontvangsten). Hierbij geldt dat de BTW teruggaaf die nu wordt gecorrigéerd voor de jaren 2009 - 2012(€ 672.000,-) wel ten gunste van het project komen.

Het taakstellend budget, inclusief bovenstaande wijzigingen, stel ik vast op € 775,2 mln (prijspeil 2012). Het taakstellend budget voor de ontvangsten wordt vastgesteld op € 5,5 mln. Hierbij gelden de volgende kasreeksen:

(x € 1.000,-)	Tm	2012	2013	2014	2015	2016	Totaal
Copanr							
12034101003	2011						
Realisatie	541.521	44.385	55.607	47.500	81.900	5.000	775.913
Ontvangsten	1.416	3.174	919				5.509

018699 2013 PZPB-B-13046

Scopewijziging herstel Steenbekleding Ooster-€

Ik wens u succes met het verder uitvoeren van het project aangaande het herstellen van de steenbekleding in de Oosterschelde en de Westerschelde.

Staf Directoraat-Generaal

Hoogachtend,
DE DIRECTEUR-GENERAAL RIJKSWATERSTAAT,

Datum
22 april 2013

mr. ing. J.H. Dronkers

Projectnaam: Herstel Steenbekledingen Westerschelde en Oosterschelde (Zeeweringen)

Algemene gegevens

Begrotingsartikel (naam):	Waterkeren realisatie	Peildatum:	01-11-2012
Begrotingsartikel (nummer):	IF 11.03.01	Prijspeel jaar:	2012
Regionale Dienst:	Zeeland	Indexerings-%:	2 % per jaar
Projectleider:	Bert Kortsmid	Projectfase:	Realisatiefase
Tel.nr. projectleider	06-22603509		
Toetsing kwaliteit:			
a) SSK (voorheen PRI-systematiek) gehanteerd:	JA d.d. november 2012		
b) LBK-bestand gebruikt:	JA Versie datum: juni 2012		
c) Toekomstig B&O geraamd:	JA, voor RWS werken. Waterschapsdijken beheer en onderhoud bij Waterschap		
d) Gatereview	Nee, n.v.t		
e) Voortoets	NEE, n.v.t.		
f) PPI-systematiek gehanteerd:	NEE (zie opmerkingen)		
g) RISMAN gehanteerd/toegepast:	JA		
h) Marktscan uitgevoerd:	NEE, n.v.t.		
i) PPC/PSC uitgevoerd:	NEE, n.v.t.		

Belangrijke beslisdocumenten

Document	Documentnummer	Documentdatum
Brief van de TAW aan de Minister van Verkeer en Waterstaat [i]	TAW S 96-61	10-09-1996
Brief van de Minister van V&W aan de voorzitter van de Tweede Kamer [ii]	HW/AK 97/4097	01-04-1997
Opdracht DG-RWS aan dir. Zeeland [iii]	Contract 1997 DG-HID	17-02-1997
Bestuursovereenkomst [iv]	PZDB-O-00089	07-11-2000
Samenwerkingsovereenkomst [v]	PZDB-O-00076	18-09-2000
Herstel dijkbekledingen van gezette steen (opdrachtverlening van DGW aan DG-RWS)	DGW/VW 2003/1446	26-6-2003
Projectbesluit, Voorbereidingsbesluit en Uitvoeringsbesluit project Zeeweringen Zeeland (deel Westerschelde)	HKW UI 2003/11905 HID-B-04001	12-12-2003
Vaststelling scope Herstel Steenbekleding Wester- en Oosterschelde	RWS SDG prod2010/503/88254	26-03-2010
Opdrachtbrief praktijkproef Oesterdam	IENM/BSK-2011/72418	12-05-2011
Uitbreiding scope deelproject Sloehaven met traject Borssele	IENM/BSK-2011/64352	25-05-2011
Uitbreiding scope project Herstel steenbekleding Wester- en Oosterschelde	RWS SDG prod2011/2009/116467	18-10-2011
Vaststelling gewijzigde scope	RWS/SDG-2012/1009	09-07-2012

Scope(s) van het te realiseren project

Probleembeschrijving/-definitie

In 1996 bleek, na uitvoering van een globale landelijke inventarisatie, dat een groot deel van de dijkbekledingen van gezette steen niet voldeed aan de gestelde veiligheidsnormen. Naar aanleiding van het besluit van de Minister om zo snel mogelijk te starten is het projectbureau Zeeweringen in 1997 opgericht..

Er is begonnen in de Westerschelde, waarbij gaande het project meer inzicht is verkregen in de problematiek.

De in 2001 uitgevoerde veiligheidstoetsingen door de beheerders hebben in dat jaar geleid tot actualisatie van de omvang van de projectomvang en daarmee tot de scope van de Westerschelde. In 2003 is door de (wnd.) Directeur-Generaal Water opdracht aan de DG van RWS verleent om niet alleen de gezette steenbekledingen langs de Westerschelde, maar ook langs de Oosterschelde te verbeteren. Dit was tevens de aanleiding voor DG-RWS om met terugwerkende kracht het Projectbesluit, Voorbereidingsbesluit en Uitvoeringsbesluit project Zeeweringen Zeeland (deel Westerschelde) te nemen (12-12-2003). In 2005 is door de Staatssecretaris V&W aan de 2^e Kamer toegezegd dat het Project Zeeweringen in 2015 wordt afgerond. Vanaf dat moment is dan ook een projectversnelling doorgevoerd waardoor 2015 als einddatum kan worden gerealiseerd. Het totaal aantal kilometers steenbekleding in de scope bedraagt ca 320 km waarvan ca 140 km voor de Westerschelde en ca 180 km voor de Oosterschelde. Hiervan is inmiddels tot en met 2012 259 km uitgevoerd. Dijkvakken waarvan in de inventarisatie of toetsing is gebleken dat de bekleding niet aan de eisen voldoet maar die inmiddels zijn opgenomen in het integrale project "Zwakke Schakels", zijn niet in deze scope van het project zeeweringen opgenomen

Doel van het project

De opdracht voor het project 'Zeeweringen' is als volgt geformuleerd:

Het, waar nodig (doen) verbeteren van de gezette steenbekledingen op het buitentalud van de zeeweringen in Zeeland
Hiertoe wordt de bekleding van het buitentalud van de beschouwde dijkvakken door het project aan een nader onderzoek onderworpen. De onderdelen van het buitentalud die hierbij 'onvoldoende' scores worden vervolgens verbeterd. Kleine gedeelten bekleding die niet tot de gezette steenbekleding behoren worden hierbij tevens onderzocht en zonodig verbeterd. In 2009 is in overleg met de opdrachtgever, DGW, besloten op die plaatsen waar het buitentalud wordt verbeterd en waar tevens een (beperkt) kruinhoogte probleem is aangetoond, het kruinhoogteprobleem binnen de uit te voeren verbeteringswerken op te lossen. Hiermee kan een aanzienlijke efficiencywinst worden bereikt.

Projectresultaat

Het project moet leiden tot een zodanige verbetering van dijkvakken binnen deze scope dat, bij een toetsing aan de randvoorwaarden geldend over 50 jaar, op grond van de Wet op de waterkering de verbeterde delen de beoordeling goed krijgen.

Ormdat bij de uitvoering van de werken aantasting van beperkte delen van de natuur onontkoombaar is wordt tevens een natuurherstelopgave gerealiseerd.

Relatie met andere projecten

- implementatie 3^e Kustnota
- project Kustlijnhandhaving en vooroeververdediging Westerschelde
- Natuurcompensatie i.v.m. verdieping Westerschelde
- Aanleg Westerschelde Container Terminal
- Herinrichting voormalige veerhavens:
- Project Landelijk Toetsing Waterkeringen
- Project ComCoast,
- Project Zwakke Schakels.
- Hoog Water Beschermings Programma (HWBP)
- Zandhonger Oosterschelde
- Natuurcompensatie Perkpolder
- Rammegors en schorherstel Oosterschelde (voorheen Samares)

Aan het project Natuurcompensatie wordt vanuit Herstel Steenbekledingen een financiële bijdrage geleverd van 4 mln voor het versterken van de dijkbekleding in de Veerhaven Perkpolder.

Aan het project Rammegors wordt in het kader van de herstelopgave van Herstel Steenbekledingen een financiële bijdrage geleverd van 4 mln. De 4,0 mln blijft in de scope van Herstel Steenbekledingen en zal gerealiseerd worden door boeking opdrachtnemerskosten Rammegors op Herstel Steenbekledingen.

Projectafbakening

Trajecten die niet door Zeeweringen uitgevoerd worden:

Dijkvak Hedwigespolder

Grasdijken:

- Dijkvak Emmanuelpolder
- Dijkvak Joanna-Mariapolder/Holarepolder (ged.)

Asfaltdijken:

- Veerse Dam
- Brouwersdam
- Stormvloedkering + damaanzetten (excl. Roggenplaat)
- Schelphoek West

Diverse nollen, hoofden en dammen langs de Ooster- en Westerschelde

Dijkvakken waarvan in de inventarisatie of toetsing is gebleken dat de bekleding niet aan de eisen voldoet maar die inmiddels zijn opgenomen in het integrale project "Zwakke Schakels", worden niet door het project zeeweringen uitgevoerd.

Niet tot het project behoren:

- het vaststellen van de Landelijke Inventarisatie
- het opstellen van hydraulische randvoorwaarden
- vaststellen vigerende rekenregels
- werkzaamheden op en nabij de zeewering waarvoor de beheerders verantwoordelijk zijn
- beheer en onderhoud waterkering

Uitgangspunten

De beheerder toetst op basis van de vigerende hydraulische randvoorwaarden.

Voor het ontwerp wordt uitgegaan van projectgebonden randvoorwaarden waarin wordt uitgegaan van een levensduur van 50 jaar (robuust ontwerp).

De projectgebonden (hydraulische) randvoorwaarden en rekenregels per dijkvak worden vastgesteld bij de toetsing van het betreffende dijkvak door het projectbureau Zeeweringen. Deze criteria blijven geldig voor het dijkvak tot en met de formele overdracht naar de beheerder. Tussentijdse wijzigingen hebben dus geen invloed op het ontwerp van een dijkvak.

Scopewijziging nav opdrachtbrief 18 oktober 2011 vastgesteld 9 juli 2012

- 1) De scope van het project wordt uitgebreid met het herstellen van de waterkering in de directe omgeving van de kerncentrale Borssele, daar waar sprake is van een afgekeurde grasbekleding. De waterkering dient eind 2012 weer aan de geldende norm te voldoen. Het waterschap Scheldestromen zal de kosten van deze uitbreiding voorfinancieren. De raming op basis van uitgewerkt ontwerp bedraagt 2,4 mln incl BTW. Het gehele bedrag van het werk zal door het waterschap aan RWS worden betaald na de aanbesteding met een definitieve afrekening na de oplevering van het werk.
- 2) Daarnaast wordt de scope van het project uitgebreid met het uitvoeren van de praktijkproef 'Veiligheidsbuffer Oesterdam' in de Oosterschelde. Hiertoe is op 14 april 2011 een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst is een uitvoeringsplan Veiligheidsbuffer Oesterdam. Dit uitvoeringsplan vormt de scope van de praktijkproef. De werkzaamheden dienen uiterlijk 2013 te zijn afgerond. De totale kosten van de praktijkproef worden geraamd op 3,63 mln incl. kosten eigen uren. Deze kosten worden gezamenlijk gedragen door Rijkswaterstaat Dienst Zeeland 2,4 mln EPK en 0,125 mln IK, Natuurmonumenten 0,98 mln. en de provincie Zeeland 0,125 mln. Natuurmonumenten besteed vanuit hun projectrol 0,247 mln aan omgevingsmanagement. De overige 0,733 mln worden door Natuurmonumenten ter beschikking gesteld aan RWS voor technische voorbereiding en aanleg. Totaal EPK 2,4 mln + 0,125 mln + 0,733 mln = 3,258 mln
- 3) Aanbestedingsvoordelen: het aanbestedingsvoordeel in 2011 bedroeg 6,1 mln. Het aanbestedingsvoordeel 2011 is met bovenstaande scopewijzigingen verdisconteerd in de geactualiseerde projectraming.

Resumerend wordt het taakstellend budget uitgaven aangepast voor totaal: 2,4 mln + 3,258 mln - 6,1 mln = -0,442 mln. De ontvangsten stijgen met 3,258 mln.

Scopewijzingen november 2012

- Bij eerdere scopevaststellingen was uit oogpunt van voorzichtigheid het budget vastgesteld op basis van de bovenkant van de raming. Met het oog op het naderende einde van het project wordt de verwachtingswaarde van raming aangehouden. Hierbij is rekening gehouden met aanbestedingsvoordeel 2012, opgetreden risico's en de BTW verhoging van 2 %. Het taakstellend budget wordt 40 mln verlaagd.
- Bij het Sophiastrand is gekozen voor een zachte oplossing door versterking van de duinstrook met extra zand. Met de duinversterking wordt meer dan alleen veiligheid gewonnen. Rijkswaterstaat en Waterschap Scheldestromen kunnen door duinversterking op voordelige, milieuvriendelijke en robuuste wijze het water keren en schade aan het voorliggende slik door de zandhonger in de Oosterschelde beperken. Deze aanpak is in lijn met het huidige beleid: zacht waar het kan, hard waar het moet en veiligheid waar mogelijk verbinden met andere functies en belangen. Tevens wordt met deze maatregel het strand behouden en zelfs verbreed waarmee recreatieve belangen worden gediend. Uit een oriënterende studie blijkt dat deze zandige oplossing voor de duur van vijftig jaar (de beoogde levensduur van een steenbekleding) is te realiseren via twee suppletiemomenten. De verantwoordelijkheid voor de eerste suppletie ligt bij projectbureau Zeeweringen. Vervolgens wordt het beheer van de kering overgedragen aan Waterschap Scheldestromen, dat dan verantwoordelijk wordt voor beheer en onderhoud en daarmee voor de tweede suppletie. Dit leidt tot een afkoopsom ter hoogte van € 0,41 mln. (incl. btw) vanuit het budget Herstel Steenbekledingen na afronding van de werkzaamheden in 2014. Een en ander is vastgelegd in het Pact van Wissenkerke en aanvullende overeenkomst.

Afronding project en betrokkenheid bij nHWBP

In 2016 is 5 mln gereserveerd voor afronding werken 2015 en onderhoudstermijnen. Verder wordt op verzoek van het Bestuurlijk Overleg Zeeweringen onderzocht hoe er een nazorgfonds kan worden ingesteld voor nog lopende zaken na 2016.

Het projectbureau Zeeweringen ondersteunt de waterschappen en RWS bij de vorming van een regionale uitvoeringsorganisatie in relatie tot het nHWBP en het Deltaprogramma.

Taakstellend budget

	Artikelnummer	Prijspeil jaar	Budgetten in mln. EUR (KAS)
Aanleg t/m 2011	IF 11.03.01		540,8
Aanleg periode 2012			45,0
Aanleg periode 2013-2016		2012	189,5
Andere financieringsbronnen			
Totaal			775,2

Bijdragen van derden

Omschrijving	Wie	Vastgelegd in:	Bijdrage in mln. EUR
Uit oogpunt efficiency en om verstoring flora en fauna te beperken worden diverse waterschapswerken meegenomen in bestekken	Waterschap	Diverse briefwisselingen Waterschap en RWS	1,9
Diverse werkzaamheden voor derden die worden meegenomen in de bestekken	Diversen gemeentes Natuurmonumenten	Diverse briefwisselingen	0,32
Dijkversterking Van Citterspolder 2 (kerncentrale)	Waterschap	Brief 02-01-2012	2,4
Bijdrage provincie Zeeland ihkv samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering Veiligheidsbuffer Oesterdam	Provincie	Brief 03-02-2012	0,125
Bijdrage Natuurmonumenten ihkv samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering Veiligheidsbuffer Oesterdam	Natuurmonumenten	Brief 12-03-2012	0,733
Totaal			5,5¹

¹ Dit bedrag is inclusief BTW. Vanuit BTW perspectief handelt RWS als ondernemer omdat (het merendeel) van de dijkvakken in beheer is van het Waterschap. De BTW wordt derhalve in eerste instantie apart geboekt in verband met deze verrekenbare BTW. Daartegenover heeft RWS recht op aftrek van de voorbelasting BTW. De administratieve afwikkeling wordt afgestemd met de CD.

Projectmijlpalen / -planning en kosten (x EUR 1 mln.)

	Planning		Kosten in mln. EUR			Variatiecoëfficiënt	
	Start	Gereed	Totaal	BLS (EPK)	KAS	In %	Berekend (JA/NEE)
Verkenning - Intakebesluit (beslismoment 1) - Oplevering verkenning Planstudie (beslismoment 2) - Planstudiebesluit - Startnotitie - Projectnota - Variantkeuze - Projectbesluit (beslismoment 3) Realisatie - Voorbereidingsbesluit (beslismoment 4) - Uitvoeringsbesluit (beslismoment 5) - Uitvoering • dijkversterkingen 1997 t/m2011 • oplevering werken 2012 incl. Borssele oplevering werken 2013 incl. veiligheidsbuffer Oesterdam • oplevering werken 2014 • oplevering werken 2015 - Opleveringsbeslissing (beslismoment 5) - Overdracht aan beheerder Gekapitaliseerd B&O ²	1997	Q3 2003W Q4 2009O Q3 2003W Q4 2009O Q4 2015 Q4 2011 Q4 2012 Q4 2013 Q4 2014 Q4 2015 Q4 2016 Q4 2016 2014			540,8 45 55,0 47,09 81,9 5 0,41	15 %	ja

Projectrisico's

Belangrijkste risico's	Kans van optreden	Mogelijke gevolgen in		Beheersmaatregelen
		Tijd	Geld	
Onderhoudspadenplan worden niet goedgekeurd of beroep (WWK of NB) tegen het plan.	50 %	34 wkn	113 k€	Overheidsstandpunt delen met belangenorganisaties. Anticiperen op regels uit Natura 2000 beleidsstukken
De bestaande situatie is niet goed in kaart gebracht doordat tekeningen bij toetsing (ontwerp, bestek) onvolledig zijn, er onvoldoende kennis van de ondergrond is of bestaande situatie wijkt af van oude revisietekeningen	33%	8 wkn	7.300 k€	Waar mogelijk contractueel ruimte creëren in planning. Nulfase bij toetsing in kaart brengen. Onzichtbare delen laten opgraven. Controle volledige nulfase uitvoeren bij ontwerp/bestek. Nieuwe metingen uitvoeren. Tarievenlijst voor meerwerk vragen bij inschrijving
Wijzigingen in ontwerp of bestek na gereedkoming of aanbesteding door voortschrijdend inzicht vanuit techniek of omgeving.	33 %	8 wkn	188 k€	Volgorde vergunningsaanvragen handhaven (Ontwerpbesluit, WW, NB en dan vermarkten) Tijdens vaststellen DO de juiste mensen betrekken. Tijdens vaststellen contract de juiste mensen betrekken. Belanghebbenden tijdig

² Betreft afkoopsom aan Waterschap Inzake suppletie Sophiastrand.

Scopeformulier MIRT/GVO

				informereren over gekozen ontwerp. Vasthouden aan ontwerp.
Externe kwaliteitsborging door ON functioneert niet.	10 %	4 wkn	188 k€	Optimale producttoets (maatwerk per ON) Termijnbetalingen stopzetten indien kwaliteit onvoldoende wordt aangetoond (tekortkomingen) Sneller opschalen naar OG van PBZ
Door aanbestedingsrechtelijke problemen vertraging in gunning	10 %	8 wkn	10 k€	Voorhanden hebben van een terugvalscenario voor specifieke werken. Strakker op planning sturen zodat er tijdig kan worden aanbesteed, minimaal 3 mnd vóór start werk.
Financiering Bestortingen Borrendamme (Zierikzee) en Breskens onzeker waardoor de Projectteam dat bestortingen uitvoert het Zeeweringen deel (ondertafel) niet kan uitvoeren.	10 %	8 wkn	10 k€	Afspraken maken binnen RWS/ Kernteam Waterbouw

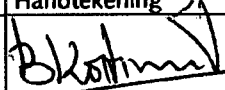
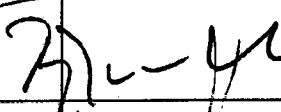

Toegevingen / Convenanten

Omschrijving	Wie	Vastgelegd in:
Samenwerking met Zeeuwse waterschappen	Waterschap Zeeuwse Eilanden en Waterschap Zeeuws-Vlaanderen	Bestuursovereenkomst 2001 (kenmerk PZDB-O-00089 d.d. 13-12-2000)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidsbuffer Oesterdam	Natuurmonumenten Provincie Zeeland	Overeenkomst 16-04-2011
Aanvullingsovereenkomst Pact van Wissenkerke (Sophiastrand)	Waterschap Scheldestromen	Overeenkomst 09-09-2012
Deelprojecten Transcoast Breskens	Gemeente Sluis	Brief gemeente Sluis 26-09-2012

Opmerkingen

<p>Planning Per afzonderlijk dijkvak wordt een MS-projectplanning opgesteld waarop wordt gestuurd. Er is geen onderlinge relatie tussen de dijkvakken en derhalve ook geen sloten netwerkplanning. Hierdoor is een PPI analyse voor gehele project niet mogelijk. Een PPI per dijkvak is erg arbeidsintensief en heeft te weinig toegevoegde waarde.</p> <p>Raming De raming is in november 2012 geactualiseerd. De verwachtingswaarde (Mu waarde) voor 2013 ev. bedraagt ca 189,5 mln incl. risicoreservering van 24 mln. (9 mln verwachtingswaarde risico's en 15 mln onvoorzien). De variatiecoëfficiënt bedraagt 15%. Met een zekerheid van 70% liggen de investeringskosten van 2013 e.v. tussen 160 mln en 219 mln.</p>
--

Vaststelling

	Naam	Handtekening	Datum
Projectleider	Bert Kortsmid		13-12-2012
HID	Rein van der Kluit		10/12/12
DG-RWS	Jan-Hendrik Dronkers		25/12/2013